

تاریخ تحولات بحرین از سال ۵۲۲۷ ق تا سقوط

خلافت عباسی

سید کاظم موسوی سعد

انتشارات کیوا

سرشناسه	موسوی سعد، سید کاظم، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	تاریخ تحولات بحرین از سال ۲۲۷ ه‍.ق تا سقوط خلافت عباسی / سید کاظم موسوی سعد.
مشخصات نشر	تهران: گیوا، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۸۴ص.
شابک	978-600-451-170-4
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	بحرین - تاریخ - قرن ۲ ق.
موضوع	عباسیان - تاریخ - ۱۳۲ - ۲۳۲ ق.
پند و کنگره	DS۲۴۷ ۱۳۹۶ م ۳/ب /
ردیف دیوبی	۹۵۳/۶۵
شماره کتابشناسی ملی	۴۷۰۱۴۶۱

عنوان کتاب	تاریخ تحولات بحرین از سال ۲۲۷ ه‍.ق تا سقوط خلافت عباسی
تالیف و گردآوری	سید کاظم موسوی سعد
ناشر	انتشارات گیوا
همکار ناشر	باشگاه پژوهش‌های علمی ساکنان
مدیر پژوهشی	روح‌الله تقی‌نژاد
ناظر فنی	سیده محبوبه حسینی
طراح جلد و صفحه‌آرا	آدینه گبرایی
سال و نوبت چاپ	۱۳۹۶ / اول
شمارگان	۱۰۰۰
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۵۱-۱۷۰-۴
قیمت	۱۰۰,۰۰۰ ریال
تلفن	۰۲۱ - ۶۶۱۲۳۸۸۰
تارنما	www.sadako.ir www.givabook.ir

سخن ناشر

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ / قسم به قلم و آنچه می‌نویسد... (قلم/۱)

قلم و نوشتن، آنقدر مقدس است که خدا به آن سوگند یاد می‌کند... و او را سپاسگزاریم که در خیل اهل قلم هستیم و با کسانی حشر و نشر داریم که در پیشگاه او تعالی مقدس و قابل احترام‌اند...
بزرگ‌ترین تحولات اجتماعی، اخلاقی، سیاسی و... در جوامع بشری در گرو قلم و نحوه‌ی نوشتن اهل قلم است، نویسنده می‌نویسد تا مخاطب بخواند لذا هر صاحب قلمی باید منتهای دقت را داشته باشد که چه می‌نویسد و ما: لطیف کیست و نیاز او چیست...

از ارکان قلم نوشتن و نگاشتن، هنجارشناسی و تعهد و پابندی به اصول و ریشه‌های آن هنجارهاست. هنجارهایی که در بند هیچ قیدی، جز انسانیت و خدمت برای اعتلای آن نباشد. بنابراین، نویسنده و شاعر متعهد، کسی است که قلمش را در خدمت ارزش‌ها، هنجارهای انسانی قرار دهد و برای هیچ مصلحتی از ارزش‌های اثرش نگاهد.

کتاب پیش روی شما، اثری است که با ارزش‌های انسانی است که نگارنده (سید کاظم موسوی سعد) با مطالعات تنوریک و میدانی و با نهایت دقت و حساسیت نگاشته است. این اثر با ارزش گوارای وجودتان.

در پایان انتشارات گیوا این افتخار را دارد که برای حمایت از دانشجویان و اساتید و تقویت رزومه علمی و پژوهشی آنان به چاپ کتاب از پایان نامه و رساله و مجموعه مقالات این عزیزان بپردازد و همچنین برای حمایت از دیگر اهالی قلم علی‌الخصوص نو قلمان - سالانه برگزارکننده‌ی مسابقات ادبی در تلگرام، اینستاگرام و سایت انتشارات است و برای حمایت از این عزیزان کوتاهی نخواهد کرد.

محمد صدیق سپهری‌نیا

مدیر مسئول انتشارات گیوا

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
----	-------

فصل اول:

جغرافیا و اوضاع اجتماعی بحرین

۱۵	موقعیت و حدود
۱۷	وجه تسمیه
۱۷	معرفی شهرهای بحرین
۱۷	هجر
۱۸	احسا
۱۹	قطیف
۲۰	دارین
۲۰	خط
۲۱	غفیر
۲۱	جوانا
۲۲	اوضاع اجتماعی بحرین
۲۳	عبدالقیس
۲۴	بکر بن وائل

فصل دوم:

اوضاع سیاسی بحرین

۳۳	شورش صاحب الزنج
۳۶	قرمطیان
۴۴	بنو ثعلب
۴۵	بنو عقیل
۴۶	عیونی ها
۴۸	سلفریان

فصل سوم:

اوضاع اقتصادی بحرین

۵۴	راههای تجاری بحرین
۵۵	راههای زمینی
۵۵	بحرین-بصره
۵۶	بحرین-عمان
۵۷	بحرین-یمامه-مکه

۵۷	 راه‌های دریایی
۵۸	 کالاهای تجاری بحرین
۶۵	 روابط تجاری
۶۶	 روابط تجاری بحرین با شبه جزیره عرب
۶۸	 روابط تجاری بحرین با عراق و شام
۶۹	 روابط تجاری بحرین با فارس
۶۹	 روابط تجاری بحرین با هند
۷۰	 نتیجه
۷۵	 منابع و مأخذ

www.ketab.ir

مقدمه

یکی از ویژگیهای پژوهشهای تاریخی معاصر، توجه ویژه به حوزه خلیج فارس در زمینه‌های اقتصادی و اجتماعی و جغرافیایی است. این رویکرد جدید گاهی این نکته را به خواننده القاء می‌کند که اهمیت خلیج فارس تنها به تحولات معاصر به ویژه کشف نفت و پیامدهای آن بستگی دارد. این تصور، تصور نادرستی است و پژوهشهای تاریخی و کاوشهای باستان‌شناسی جدید، به اثبات این حقیقت منجر شده که خلیج فارس شاهراه دریایی تبادلات تجاری میان تمدنهای کهن بوده است. از این میان به نام (دلمون) پس از رواج خط تصویری در آثار تمدنهای بین‌النهرین ذکر شده است که نقش این مرکز در روابط اقتصادی و تجاری و فرهنگی با مراکز تمدنهای مجاور خود، حاکی است. این نقش آن را در یک بایگای مقدس در اسطوره‌های نخستین سلسله‌های تمدن بین‌النهرین برخوردار ساخت و مناسبت به آن داده شد. این ساحل در دوره باستان و در رقابت میان روم و ایران نقش داشت که با کشتی‌بارانی موسمی و انتقال راه آبی تجارت به دریای سرخ، آسیب‌های جدی دید.